

Modificările aduse de D. L. Nr. 1638/1920 taxelor de timbru și înregistrare prevăzute de legea timbrului în vigoare în Ardeal

„Călimdarul justiției“ de pe anul 1927 la pagina 191 cuprinde în sine un tablou de taxele de timbru judiciar, care fiind greșit, poate produce dezorientare la cei interesați, ba chiar daune simțitoare statului, dacă acest tablou, care s'a trimis tuturor instanțelor judecătorești, va fi aplicat de acestea, deoarece toate taxele de timbru judiciar arătate acolo sunt mai mici de cât taxele prevăzute de D. L. Nr. 1638/1920.

Acest D. L. în privința taxelor de timbru judiciar precepând în Ardeal și Bucovina dispune după cum urmează:

„Taxele de timbru și înregistrare stabilite prin legile austro-ungare existente se vor percepe dela promulgarea acestui decret-lege în cifra indicată, însă în lei și bani“.

„Suma, care se va lua de bază la calculare, se va socoti în lei și bani în proporția de 2 coroane 1 leu“.

Având în vedere rânduielile acestea ale D. L. Nr. 1638/1920 nu poate fi îndoelnic, că sumele, care servesc de bază la calcularea taxelor de timbru judiciar cuprinse în §§-ii 1, 4, 11, 14, 15, 22, 23 și 24 din legea timbrului în vigoare în Ardeal (art. de lege XLIII. din anul 1914) au fost modificate, reducându-se la jumătate, iar taxele de timbru din dreptul acestora nu au fost menținute.

Modificarea adusă deci tabelelor cuprinse în §§-ii mai sus menționați ai legii timbrului în vigoare în Ardeal constă în aceea, că sumele, care se iau de bază la calcularea taxei de timbru judiciar au fost reduse la jumătate, și că atât sumele acestea, cât și taxele de timbru din dreptul acestora se înțeleg în lei și bani.

Așa dară spre exemplu suma de bază de 100 coroane din tabela cuprinsă în art. 1 din legea timbrului în vigoare în Ardeal urmează ase transforma în 50 lei și nu în 100 lei, după cum s'a procedat în acum menționatul tablou, iar taxa de timbru judiciar după suma de 100 lei este de 1.25 lei și nu de 50 bani.

Din faptul deci, că în acest tablou sumele, cari servesc de bază la calcularea taxelor de timbru judiciar nu au fost reduse la jumătate, prin transformarea lor în lei, ci au fost menținute, a rezultat reducerea taxelor de timbru judiciar, ceea ce însă este eronat, după cum am demonstrat mai sus.

Pe teritoriul Tribunalului Sibiu fiind în circulațiune un tablou similar alcătuit de un domn avocat și acest tablou fiind aplicat cu pre-

dilecție de toți domnii avocați de pe teritoriul acestui Tribunal cu excepția celor dela sediul acestei instanțe, unde am veghiat ca Statul se nu fie prejudiciat și ca rânduielile D. L. Nr. 1638/1920 să fie respectate, pentru asanarea răului decurgând din acest fapt am alcătuită tabelele, cari urmează mai jos, introducând în notele, cari le însoțesc, în mod unitar și nu dislocat, cum să face în lege, toate normele fiscale privitoare la mărirea taxelor de timbru judiciar.

Tabelele sunt următoarele:

Tabela 1

(Art. 1 punctul 1 alin. a)

Acțiune, script pregătit, cerere de justificare, excepții, procese verbale de desbatere, ori dresate de judecătorul delegat sau rogat:

Dela lei	Până la lei	L.	B.
—	50	—	50
50	100	1	25
100	200	1	50
200	300	1	75
300	500	2	—
500	750	2	50
750	1000	3	—
1000	1250	3	50
1250	2500	4	—
2500	5000	5	—
5000	100.000	—	—

După fiecare 5000 lei începuți încă

—	—	1	—
100.000	∞	26	—

(Art. 1 punctul 1 alin. b.)

După alte întrate (scripte înaintate) și procese verbale:

—	50	—	50
50	500	1	—
500	2500	1	50
2500	∞	2	—

(Art. 1 punctul 2)

În alte proceduri judiciare, înțelegându-se aci și procedura de execuție silită, taxele de timbru sunt tot cele dela art. 1 punctul 1 alin. b) exceptându-se însă execuția cerută în baza unui act de notoriat, în acest din urmă caz taxele fiind cele dela art. 1. punctul 1. alin. a.

Notă: Taxele acestea se cuvin după prima coală a primului exemplar al scriptului.

După a doua și celelalte coale a-le primului exemplar, precum și după fiecare coală a exemplarelor 2 și 3, și după a doua și celelalte coale a-le proceselor verbale se cuvin după valoarea procesului:

—	50	—	50
50	∞	1	—

După al 4 lea exemplar (prima coală) se cuvine taxa de rubru, respectiv anexă.

Taxa de rubru și anexă este după valoarea procesului:

—	50	—	30
50	∞	—	40

Taxele dela art. 1 punctul 1 alin. a) se dedublează în următoarele cazuri:

1. Acord pentru amânare (art. 240 Pr. c.),

2. Cerere *repefită* pentru amânare sau prelungire de termen (art. 238, 239, 450 Pr. c.).

3. Cerere pentru fixarea unui nou termen sau pentru continuarea procedurii (art. 260, 446, 475 Pr. c.), cum și cea pentru repeșirea citațiilor (art. 439 Pr. c.).

4. Opoziția contra sentinței în lipsă (art. 460 Pr. c.).

5. Cereri, pentru a căror rezolvare este necesară emiterea unei publicațiuni, în acest caz însă taxa nu poate fi mai mică de 2 lei.

6. Se va aplica dublul taxei fixate la art. 1 punct. 1 alin. a) după prima coală a primului exemplar al actelor înaintate în procedura de apel (recurs), exceptând actele indicate la art. 22 și 23 (art. 2 și 4 L. Timbr.).

Rămân în vigoare regulile privilegiate la taxa convenită după prima coală a actelor înaintate pentru înscripții la Cf., cum și pentru înscripții înregistrate firmelor comerciale.

Se va aplica taxa de 2 lei după prima coală a petițiilor de licitație pe imobil; taxa aceasta se aplică și în alte proceduri judiciare întru cât rezolvarea actului face necesară emiterea unei publicațiuni (art. 3 L. Timbr.).

Tabela II

Taxa hotărârilor și tranzacțiunilor judecătorești (art. 11 L. T.)

Amăsurat valorii obiectului procesului ori al procedurii, se va plăti taxa de:

Dela lei	Până la lei	L.	B.
—	50	1	—
50	100	2	50
100	200	3	—
200	300	3	50
300	500	4	—
500	750	5	—
750	1000	6	—
1000	1250	7	—
1250	2500	8	—
2500	5000	10	—
5000	100.000	—	—

După fiecare fracțiune de 5000 lei încă

—	—	2	—
100.000	∞	52	—

După următoarele hotărâri judecătorești:

1. Hotărâre, dată asupra chestiei garanției cheltuielilor de judecată și a taxei de sentință (art. 126 Pr. c.).

2. Sentință, ori deciziune, dată asupra excepțiilor prohibitive, propuse de către părți, ori observate din oficiu (art. 180—181 Pr. c.).

3. Sentință interlocutorie (incidentală) stabilind temeiul creanței (art. 391 Pr. c.).

4. Decizie de respingerea pentru întregirea sentinței (art. 409 Pr. c.).

5. Decizie asupra cererii de justificare (art. 456 Pr. c.).

6. Sentință asupra îndreptățirii sau îndatoririi de resumare în cazul întreruperii sau suspendării procedurii (art. 465 și 470 Pr. c.).

7. Sentință dată în chestia reînnoirii procesului (art. 571—572 Pr. c.).

8. Decizia, dată asupra distribuirii sumei încasate pe cale de execuție silită și în chestia fixării ordinii seriale de achitare (art. 119 și 196 lege LX. din 1881).

9. Hotărâri date în baza acțiunilor pentru dreptul

de prioritate, ivit cu ocaziunea distribuirii prețului de cumpărare dela licitație, sau în faliment.

Notă. Taxele acestea se cuvin și după hotărârile instanțelor superioare, dar numai în cazul când au hotărât independent și nu în urma unei căl de atac.

Taxa *tranzacțiilor judecătorești*, dacă părțile le încheie la prima dezbatere, face a patra parte, iar dacă ele intervin mai târziu, jumătate din taxa convenită după sentința de primă instanță. (Vezi Tabela III.)

Nu se cuvine taxă după tranzacția încheiată înaintea instanței de apel, când taxa după sentința primei instanțe a fost achitată în timbre; în caz contrar această taxă este de mărimea, care se cuvine după sentința de prima instanță.

Taxa de tranzacțiune se aplică și atunci, când părțile *recunoaște creanța în întregime, sau în parte*, ori când reclamantul *renunță la creanța sa în întregime, ori în parte*, iar partea adversă nu cere sentință (art. 590 Pr. c.). (Art. 20 L. T.)

Dacă în tranzacția judecătorească s'a trecut în afară de rezolvarea chestiei litigioase un nou act (afacere) juridic, care nu a format obiectul litigiului, se va plăti în afară de taxa tranzacției sporit și taxa corespunzătoare naturii actului juridic. (Art. 39 L. T.)

În procesele pentru *turburarea posesiunii, punerea în posesiune în mod sumar* (repoziție sumară) și *incălcări de hotar* taxa de sentință este de lei 6, când se cere numai încetarea turburării, ori numai punerea în posesiune, ori în fine valoarea obiectului procesului trece peste suma de 750 lei; când însă valoarea obiectului procesului e de 750 lei, ori sub această sumă, se cuvine taxa prevăzută la art. 11. (Vezi Tabela II.) (Art. 12 L. T.)

Dacă reclamantul valorifică și pretențiuni în daune, taxa se orientează după mărimea daunei, în nici un caz nu poate fi însă mai mică de 6 lei. (Art. 12 L. T.)

Tabela III

(art. 14 și 15)

Sentință de prima instanță exceptând sentințele menționate în art. 11, în art. 12 alin. prim și art. 13 alin. treilea.

Dela lei	Până la lei	L.	B.
—	50	2	—
50	100	4	—
100	200	5	—
200	300	10	—
300	500	12	—
500	750	18	—
750	1000	24	—
1000	1250	30	—
1250	2500	—	—

După fiecare fracțiune de 250 lei încă 6 lei.

Dacă valoarea obiectului procesului, ori a procedurii, trece peste suma de 2500 lei, după *sentința finală, rămasă definitivă*, — exceptând sentințele menționate în art. 11, în art. 12 alin. prim și art. 13 alin. al treilea, — se cuvin următoarele taxe:

2500	5000	1.2%
5000	25000	1.3%
25000	50000	1.4%
50000	100000	1.5%
100000	∞	1.6%

cari se vor vărsa la percepție în numerar după ce sentința a rămas definitivă.

Notă. Deși prin art. 101 al. m., din noua lege a timbrului se dispune, că nu este permis a-se da curs vreunui act nelimbrat, această dispozițiune nu poate fi interpretată în sensul, că ar fi abrogat dispozițiunile art. 15 din legea timbrului în vigoare în Ardeal, mai sus menționate, fiindcă alin. m., conține o *dispozițiune generală*, care vizează numai taxele de timbru datorite pur și simplu și actele, cari sunt supuse la taxă *din momentul confecționării*, dar nu și acele acte, pentru cari taxa urmează a se plăti în urma îndeplinirii unei condițiuni, adică după ce sentința va rămâne definitivă. (Vezi deciziunea principală No. 3 de la 28 Iunie 1924 a Curții de Apel Timișoara. Jurispr. Curților de Apel din Ardeal No. 34 del. 30 Oct. 1926.) Practica, care sa dezvoltat în baza alin. m., conform căreia sentințele în lipsă-ori contradictorii, date în cauzele cu substratul de peste 2500 lei, nu se înmânează până la plata taxei, este absolut eronată.

Aceleași taxe se cuvin și după sentințele, date în cauzele de locațiune și arendă, după decizia, prin care, în baza unui act de notariat, se ordonă execuția silită, după mandatele de pală, ori asigurare date în baza unei cambii, asigurațiunii comerciale, bon, ori cec, (art. 606—620 Pr. c.) și după sentințele, date în cauzele pentru încetarea, restrângerea și suspendarea execuției. (Art. 39 leg. LIV. din 1912 și 216 legea LX. din 1881.)

În cauzele de executare și pentru încetarea punerii sub execuție a unui imobil (art. 94 și 168 leg. XL. din 1881.) se va plăti *jumătate* din taxa de sentință prevăzută la art. 14 și 15, taxa aceasta însă nu poate fi mai mică de cât taxa prevăzută la art. 11. (Art. 12 și 16 L. T.)

În cauzele matrimoniale (art. 639—686 Pr. c.) se cuvin taxele prevăzute la art. 14, se va respecta însă dispozițiunea din alin. 2, din art. 34. Când prin aceste acțiuni se vor valorifica și pretențiuni patrimoniale, se va respecta alin. 3, din art. 31. Când se cere transformarea sentinței de separarea părilor de pat și de masă în sentința de desfacerea căsătoriei, taxa de sentință se va plăti separat și fără privire, că după sentința de separare s'a plătit deja taxa cuvenită. (Art. 107 și 115 leg. XXXI. din 1894.)

După sentințele și deciziunile date în cauze pentru prelungirea, ori pentru încetarea prelungirea minorității, punerea ori încetarea punerii sub interdicție, încetarea puterii părintești și anularea de acte, ori altor scripte specificate în art. 5 leg. LIV. din 1912 se va plăti o taxă de 6 lei. (Art. 13 L. T.)

În procedura de mandat de plată se va plăti *a patra parte* din taxele prevăzute la art. 14 și 15. (Art. 17 L. T.)

În cazul, când instanțele judecătorești adjudecă dreptul de proprietate, folosință ori uzufruct asupra unui imobil mai scump de 50 lei, — întru cât adjudecarea nu s'a făcut în baza unui contract, a dreptului de succesiune, ori a unui testament — se va plăti după valoarea imobilului o taxă de 4³/₁₀%, taxă separată de transcrierea imobilului însă nu se va mai plăti. (Art. 18 L. T.)

Tabela IV

(art. 22)

Taxele, cari se cuvin după apeluri și cereri de revizuire.

În procedurile reglementate de codul de procedură civilă după prima coală a primului exemplar a cererii de apel și având în vedere *valoarea obiectului apelului* se cuvin următoarele taxe:

De la lei	Până la lei	L.	B.
—	50	2	—
50	100	4	—
100	200	5	—
200	300	10	—
300	500	12	—
500	750	18	—
750	1000	24	—
1000	1250	45	—
1250	2600	50	—
2500	5000	55	—

De la 5000 lei până la 100.000 lei după fiecare fracțiune de 5000 lei încă:

5000	100000	5	—
100000	∞	160	—

După prima coală a primului exemplar a *cererii de revizuire* se cuvine o taxă cu 20% mai mare ca taxele de mai sus. (Art. 520 Pr. c.)

Petiția de aderare la apel, (art. 493 Pr. c.) dacă a fost anunțată instanței în decursul termenului de apel, va fi considerată ca *apel independent*; asemenea și replica, (art. 531 Pr. c.) cuprinzând în sine aderarea la cererea de revizuire, se va considera ca *cerere de revizuire independentă* din punct de vedere al taxelor de timbru.

Notă. Se exceptează apelurile îndreptate contra sentințelor scutite de taxe (art. 19) și contra sentințelor enumerate în art. 11. (Vezi Tabela V.)

Tabela V

(art. 23)

Taxele, cari se cuvin după recursuri și unele apeluri asimilate recursurilor din punct de vedere fiscal, precum și după unele cereri de revizuire.

I.

În procedurile dinaintea instanțelor civile după coala primă a primului exemplar a-l recursului îndreptat contra unei deciziuni de prima instanță, precum și al apelurilor îndreptate contra sentințelor scutite de taxe și a celor enumerate în art. 11 taxa va fi amăsurat valoarea obiectului din proces, sau din procedură:

1. În procedurile reglementate de codul de procedură civilă:

De la lei	Până la lei	L.	B.
—	50	2	—
50	100	3	—
100	200	3	50
200	300	4	—
300	500	4	50
500	750	5	—
750	1000	5	50
1000	1250	6	—
1250	2500	6	50
2500	5000	7	—

De la 5000 lei până la 100.000 lei după fiecare fracțiune de 5000 lei încă:

5000	100000	1	—
100000	∞	28	—

2. În celelalte proceduri judiciare, înțelegându-se aci și procedura de execuție silită:

De la lei	Până la lei	L.	B.
—	50	2	—
50	500	2	50
500	2500	3	50
2500	∞	5	—

II.

După coala primă a primului exemplar al recursului îndreptat contra unei hotărâri de instanță superioară, cum și al cererii de revizuire îndreptată contra sentințelor date în urma apelurilor menționate în primul alineat al acestui articol, asemenea când recursul, ori cererea de revizuire au fost anunțate în instanță, se cuvine taxa următoare, conform valorii obiectului procesului sau al procedurii:

1. În procedurile reglementate de codul de procedură civilă: *dublul taxei* fixate la punct I. 1.

2. În celelalte proceduri, înțelegându-se aci și procedura de execuție silită: *dublul taxei* fixate la punctul I. 2.

Faptul, că recursul îl rezolvă eventual instanța, care a dat hotărârea atacată (art. 555 Pr. c.) nu influențează măsura fixată nici a taxei de recurs și nu îndrituește la restituire.

Art. 24.

Coala a doua și celelalte ale primului exemplar al actelor de recurs (apel), cum și toate roatele exemplarului al doilea și al treilea sunt suprimate valoarea obiectului procesului sau al procedurii atât în procedurile reglementate de codul de procedură civilă, cât și în celelalte proceduri judiciare până la suma de 50 lei unei taxe de 50 bani, iar peste suma de 50 lei unei taxe de 1 leu.

Miercură, 12 Ianuarie 1927.

Dr. Emilian Ștefca,

consilier, șeful Judecătoreiului ocoulului rural Miercurea-Sibiu.

Funcționarii judecătorești

Cum sunt și cum ar trebui să fie recrutați

Celind broșura „Funcționarii judecătorești și modificarea art. 134 din procedura civilă” a D-lui Ștefan Ștefănescu Prim grefier dela Curtea de Apel din București, am văzut câtă dragoste și câtă sârguință își dă autorul genru a ridica clasa funcționarilor judecătorești din care face parte. Am rămas viu impresionat de atâta dragoste de profesie și înaltă pătrundere a rolului său, de funcționar public și mă alătur cu toată convingerea la cele expuse de D-sa în broșura sus arătată și am cuvinte numai de laudă și de indemn pentru a ridica clasa funcționarilor judecătorești ca să se facă din funcțiune apostolat, din funcționar misionar, iar din birou altar. D-nii magistrați și avocați sunt rugați a da tot concursul, pentru însănătoșirea moravurilor din instanțele noastre judecătorești spre a nu fi o pată asupra prestigiului *justiției române*.

Răposatul Mihail Antonescu, fost Ministru de Justiție, încă de acum 2 ani a dat șemnalul său prin ziarul „Universul” arătând relele apucături a unor funcționari dela unele instanțe și cu competența-i recunoscută afirmând: „Magistratura are un interes superior de a înfrâna abuzurile funcționarilor din grefe, ca lumea să nu se obișnuiască e crede, că aceste abuzuri oglindesc însăși instituțiunea justiției. Înălțurarea corupției funcționarilor judecătorești se împune ca o necesitate de prima ordine, pentru bunul mers al justiției...”

D-l Ștefănescu a căutat să explice, să scuze chiar unele apucături ale funcționarilor judecătorești

punându-le pe seama art. 134 din procedura civilă și motivând că, funcționarilor judecătorești nu li-se plătește de cât *surplusul de muncă făcut în afară de orele de serviciu*.

Foarte drept și foarte adevărat tot ceea ce bătrânul funcționar arată și demonstrează și nimeni nu cred că s'ar indoi de aceste explicațiuni date cu „*obrazul roșind*”, că se găsesc elemente cari abuzează de dispozițiunile legii.

Găsesc și eu că aceste scuze sunt bune dar nu duc la deslegarea pricinei, căci trebuie încetat, odată pentru totdeauna, cu sistemul de a se plăti funcționarilor judecătorești pentru scoaterea de copii, cari oricât ar fi de legiferată și oricât de strict păzită, prin faptul că se încasează acele taxe lasă ceva din mirosul de „*tarabă*”, iar alții vor găsi ocazia și mijlocul de a comite abuzuri pe seama tot a funcționarilor judecătorești.

Nu trebuie uitat că grefele sunt ale instanțelor, iar instanțele ale „*Justiției*” cum nu trebuie uitat că marele public — litiganții — confundă ușor și fără să-și dea seamă, perceperea taxei, — chiar legiferată — cu mita și bacșișul.

Nu se poate scuza și nici nu se mai poate tolera ca funcționarul judecătorec să mai lucreze peste orele de serviciu fără plată separată.

Dacă până acum s'a putut tolera și poate chiar scuza, nu se poate astăzi când suntem în secolul al XX. și când o țară mărindu-se am avut ocazia de a vedea la instanțele judecătorești din Ardeal și Bucovina o armată întreagă de magistrați și funcționari judecătorești, cari aveau munca distribuită potrivit orelor de serviciu și unde nici azi funcționarul judecătorec nu vrea și nu poate fi obligat să lucreze peste orele de serviciu, dacă nu i-se plătește. Trebuie să dășpară acel cuvânt de „*robi ai justiției*”, care nu face cinste nici funcționarilor, nici justiției însăși.

La instanțele din Ardeal erau câte 30—80 funcționari la fiecare Tribunal și câte 18—40 la fiecare judecătorie, (dovada o facem cu tabloul nominal publicat de fostul Directorat General al Justiției din Cluj) pe când în vechiul regat — în afară de Tribunalul Ilfov — nu avem la un Tribunal mai mult de 15—25 funcționari, iar la o judecătorie 3—4 maximum 5 funcționari. Se poate vedea deci cum este apreciat funcționarul în vechiul regat și cum era apreciat în ținuturile alipite. Pe când într'o parte era considerat sclav cu datorii fără drepturi, în cealaltă era cotat ca factor important, având partea sa de importanță și răspundere în „*Stat*”, iar orele de serviciu erau stabilite după un program corespunzător și modern.

Intrăm pe calea normalizării și dacă până acum a fost scuza că în vechiul regat s'au acceptat în funcțiuni judecătorești persoane care nu aveau 4 clase secundare, credem, că față cu evoluția timpului, aceasta nu mai poate dăinui și deci ar fi necesar pentru însuși prestigiul instanțelor și corpului funcționăresc ca să nu se mai primească în funcțiuni judecătorești persoane cu mai puțin de 4 clase secundare, respectându-se pentru cei ce sunt în funcțiune drepturile deja câștigate.

O anomalie a legii de organizare judecătorească este în art. 256 și următorii unde arată că pentru a fi numit grefier de clasa III. la Tribunal este necesar: avea vârsta de 26 ani împliniți și a fi servit ca impiegat în grefa unei instanțe timp de 5 ani sau 2 ani

ca ajutor de grefă, mai departe arătând că, pentru doctori în drept, licențiași sau diplomași ai școlii de știință de stat, nu se cer alte condițiuni decât cele generale prevăzute de art. 248 al aceleiași legi.

Aceeași anomalie în art. 260 referitor la grefierii dela Curtea de Apel cum și la numirea de portărei și ne surprinde cum a putut să se pună alături aceste condițiuni.

Este ceva nenatural, ceva care nu-și poate avea înțelesul, ca să pui astfel de condițiuni pentru funcțiunea de grefier, încât să pui alături de licențiatul și doctorul în drept, pe cel care are la bază numai 4 clase primare, chiar dacă are 5 ani de serviciu. E o jignire adusă titraților și o depreciere a culturii. Postul de grefier, fiind un post de mare importanță, căci un tribunal sau o Curte nu se poate constitui fără acesta, nu se poate avea scuza că, s'a dat drumul și s'a deschis larg porțile și pentru cei buni și cu pregătiri cum și pentru cei nepregătiți, numai să se completeze posturile vacante. Vremea surogatorilor a trecut și trebuie pus în valoare numai meritul și munca. Ori, tocmai „Justiția” trebuia să facă această anomalie? Prin art. 82 Legea Organizării Judecătorești din 1909, se cerea pentru funcția de grefier de Tribunal, ca să fi servit ca ajutor de grefier la Tribunal, sau să fi fost magistrat stagiar cel puțin un an, sau licențiat ori doctor în drept care să fi servit cel puțin 6 luni ca judecător, iar art. 84 ca să fie grefier de Curte de Apel: să fi servit cel puțin un an ca judecător de Tribunal, ori cel puțin doi ani ca grefier cl. I de Tribunal, sau ca ajutor de grefă de Curte de Apel cl. I. Azi art. 256 nu cere decât 5 ani impiecat în grefa unei instanțe fie chiar judecătore, ca să fie grefier de Tribunal, iar după alți doi ani poate trece în Curte.

Din acestea se poate vedea câtă importanță are funcțiunea de grefier și câtă grijă se pune spre a se selecționa și a nu se introduce elemente slabe, cari să compromită „roba”, pe care la fel cu magistrații o îmbracă.

S'a dovedit, că acești auxiliari nu mai sunt necesari? Ei bine: să se desființeze, dar nu să se deprecieze clasa „colaboratorilor” și „auxiliarilor” magistraturii spre însuși prestigiul al acestei din urmă. Depreciind grefele, involuntar și indirect se atinge demnitatea magistraturii.

Cred că aceasta este lovitura de grație dată instituției grefierilor și are menirea de a deprecia clasa acestora, iar răul ce-l produce o resimt magistrații și impricinații.

Cine tinde la ridicarea prestigiului justiției trebuie să aibă în vedere nu numai selecționarea recrutării magistraților ci și a funcționarilor judecătorești și în special a grefierilor și ajutoarelor de grefă, prin supunere la examene pentru cunoștințele profesionale și reiribuindu-i cu salarii care să-i scoată din tentațiunile vieții.

Di Ministru de Justiție actual, dând dovezi de un adevărat interes ce-l poartă justiției, credem că apreciind, cele mai sus expuse, va căuta să stărpască răul dela rădăcină, selecționând recrutarea funcționarilor judecătorești și în special a grefierilor, înmulțând numărul funcționarilor comparativ cu lucrările instanțelor și îmbunătățind soarta lor în așa fel ca să nu mai fie nevoie a se percepe taxe pentru cifații și scoaterea de copii, etc., căci mai bine să

se perceapă taxe de timbru la acțiune, decât perceperea oricărui taxe, cu tot controlul ce ar fi.

Neinteresându-se de soarta grefelor și a personalului lor este a face o operă necompletă, căci magistratul oricât de selecționat ar fi, nu poate ridica prestigiul instanței dacă grefa este lăsată în părăsire și svărlită în mocirlă, căci ar avea aspectul cel mai nenatural, această împerechere de situații și este necesar:

1. Inmulțirea numărului funcționarilor după trebuință.
2. Mărirea salariilor acestora ca să poată trăi omenește cu sancțiuni drastice pentru cei vinovați.
3. Licențiaților și doctorilor în drept să li-se considere ca ani de magistratură timpul cât fac pe grefierii la Curți și Tribunale, iar cei ce vor avea trei ani ca grefier să fie scutiți de examenul de magistrat.
4. Să nu mai poată fi numiți grefieri de Tribunale sau la Curți decât cei ce posedă cel puțin 8 clase secundare cu o vechime de 5—7 ani în funcțiuni judecătorești sau 2 ani ajutor de grefă, sau în lipsa acestora 4 clase secundare și trecerea unui examen care este prevăzut în legea actuală de organizare judecătorească.

Iată ce se impune pentru ridicarea prestigiului complet al justiției și cine precupește acestea, nu înțelege complet, marele rău ce face prestigiului justiției țării.

C. T. Vior

UNIFICARE LEGISLATIVĂ

Câteva păreri asupra legii accelerării judecăților

(Cu ocazia criticei făcută de Dl C. L. Naumescu, vicepreședintele Uniunii Avocaților legii pentru accelerarea judecăților)

(Urmare)

Inovațiunea art. 13 relativ la recunoașterea pretențiilor din partea pârâtului și anume, ca ea să fie făcută sub semnătură de parte sau de împuternicitul ei cu procură specială, este foarte bine venită. Este penibil, ca în fața instanțelor superioare să se conteste veracitatea celor trecute în procesul verbal al ședințelor inferioare, și aceasta s'a întâmplat nu odată.

Este bine ca să se ofere cât mai puține ocazii ca prestigiul magistraturii să fie discutat.

Dispozițiunile art. 15 sunt criticate de dl Naumescu și aceasta din punctul de vedere că nu crede capabil pe judecător să conducă procesul pentru binele părții care este absentă dela judecată.

Inovația din art. 15 este un omagiu adus magistraturii. Incredințarea ce dă legiuitorul magistratului de a conduce interesele părții absente, cred că nu de puține ori va fi făcută de însăși partea, care este destul de sigură pe dreptatea cauzei, sau de acele părți nevoiașe, față de cheltuelile ce necesită prezența lor.

Judecătorul, care este convins de misiunea lui, în goana după adevăr, trebuie să merite toată încrederea înpricinaților, căci pentru acel judecător, dispar patimile și intarresele de altă natură, decât aflarea adevărului.

În procedura ardeleană există text de lege în aceasta privință la apel și recurs, normă, care dealt-

fel s'a trecut și în actuala lege a Curții de Casație, că partea dacă voințe să fie judecată fără prezența sa, este liber să o ceară. Nu odată s'au văzut cazuri, că părțile au făcut această declarație. Ce însemnează aceasta decât, că părțile au toată încrederea în magistratul.

Ce face această lege decât să inverseze regula. Ea pune, ca regulă, că partea care nu se prezintă, e de presupus că are încredere în judecători. Cel care va ști aceasta prezumție, desigur că nu va scăpa termenul, sau va ataca hotărârea dată, cu căile de atac legale.

Relativ la cererea reconvențională, dl Naumescu se revoltă pentruce și pârâțul care a făcut cererea reconvențională nu se bucură de dispozițiunile relativ la reclamant, căci de fapt, în acțiunea reconvențională pârâțul devine reclamant.

În cazul acesta cu adevărat ne-am îndepărta cu totul de spiritul de accelerare și am trece și mai înapoi de vechea lege.

Legiuitorul, dacă a dispus altfel în cazul de față, este că cererea reconvențională este în fond un motiv de apărare și a căutat să-l trateze ca atare.

Nu trebuie deasemenea să vadă dsa o gravitate în faptul că s'a lăsat la aprecierea judecătorilor oportunitatea cererii, pe deoparte că aceasta dispoziție era și în legea cea veche și al doilea e natural ca judecătorul convins de spiritul de accelerare a judecărilor, să înlătore o discuție, care pe de o parte nu aduce un prejudiciu prea însemnat pârâțului, iar pe de altă parte, ar întârzia prea mult judecata principală, prin inconveniente de natură tehnică.

Apelul

Față de dispozițiile art. 43, care zice: „Desbaterea și judecata se vor face și în apel potrivit dispozițiilor de sub cap. III“. Ar urma ca discuțiunea acestui capitol să fie cu totul redusă.

Totuș dl Naumescu revine în multe împrejurări la discuțiile de mai nainte așa că ne vom referi la cele spuse anterior.

Sunt însă unele chestii proprii apelului și asupra acelorora, vom căuta să urmărim discuția ce o face dl Naumescu.

O chestie asupra căreia insistă dl Naumescu este: de ce anume introducerea apelului să se facă la tribunal și nu și direct la Curtea de Apel?

Este o chestie, care s'ar putea tranșa și în sensul dorit de dl Naumescu.

Legiuitorul însă s'a gândit, că, în felul cum a dispus, s'ar economisi timpul Apelului înregistrat la Curtea de Apel, îi trebuie un timp pentru corespondență între Curte și Tribunal și care poate să varieze după calitatea funcționarilor dela Curte, pe câtă vreme apelul fiind depus direct la Tribunal, s'ar economisi acest timp.

A admite sistemul indicat de dl Naumescu, numai pentru considerațiunea de a impune părții schimbarea avocatului dela reședința tribunalului cu altul dela reședința Curții, este o chestie de susceptibilitate profesională, pentru care ar fi tot atâtea argumente și pentru menținerea sistemului legii.

O chestiune delicată, în adevăr, care se ridică este relativ la apelul, care în baza legilor speciale trebuie făcut cu începere dela pronunțarea hotărârii, iar nu dela comunicare. Pentru aceste apeluri, ar trebui ca motivarea și arătarea probelor, să fie legată

de comunicarea hotărârii, sau în lipsă de comunicare, să-i fie permis apelantului să-și prezinte motivele și probele în cel mai rău caz, până la ziua judecării, sistem de altfel admis în altă privință de legiuitor în art. 35 p. c. al. II.

Dl Naumescu mai crede, că conform art. 35 al. d), care prevede ca apelantul să alătore la apel copiile de pe actele ce înțelege să se servească în judecarea apelului, căs'ar înțelege ca apelantul să alătore la apel copiile de pe toate actele de care s'a servit la prima instanță (pag. 61).

E destul să semnalăm cazul pentru ca legiuitorul să nu poată fi acuzat de această intenție. De altfel vederile legiuitorului în această chestie le găsim la art. 40 al. II partea ulterioară.

Dsa mai pune o chestie ca neînțelegerea de legiuitor și anume, dacă cel care a câștigat procesul este obligat să facă apel pentru susținerea motivelor, incidentelor și celorlalte mijloace de apărare ale sale, pe care prima instanță le-a înlăturat sau respins ca inutile, neconcludente, etc. (pag. 62).

Tranșarea acestei chestiuni de doctrină și Jurisprudență semnalată de dl Naumescu în sensul că în judecarea apelului adversarului, se repun de drept toate aceste chestiuni: trebuie să fim de acord, că se impune cu toată tăria, fără să fie nevoie de text de lege, fiind un principiu general cu totul esențial în rezolvarea chestiunii.

Părerea, că ar reeși contrariul din combinarea art. 33, 37 și 3 al. 2, ni se pare cu totul eronată.

Dl Naumescu se leagă de deosebirea ce există între art. 36 și 2 ale legii în ce privește semnarea originalului și copiilor, și cu toate că semnalează documentat o inadverență, totuș critică legea și din acest motiv.

În definitiv, ce mare importanță are faptul, că în apel se cere ca numai originalul să fie semnat, iar copiile nu? Ceeace este esențial e, ca copia, ce o primește intimatul de data aceasta prin intermediul unei autorități, să fie conformă cu originalul.

Dl Naumescu găsește, nu numai îngreunătoare pentru lucrările registraturii și arhivei, dar și fără importanță, liberarea unei dovezii din partea registraturii, că apelul sau acțiunea s'au depus, și găsește că pentru aceasta este suficient registrele registraturii.

Dar, dacă registratorul neglijează înregistrarea, sau înzestirează, mai ales apelul, peste termen, nu este așa, că se păgubește partea?

Se poate zice, că nu s'au întâmplat și cazuri de acestea?

Dar cine are experiența lucrurilor, și cred că până în prezent o avem cu toții, știe că este foarte neînsemnat timpul ce-l pierde funcționarul pentru liberarea dovezii de prezentare.

Dl Naumescu găsește cu totul nepractic sistemul admis de lege în art. 38, 39, care prevede și în apel comunicarea apelului și înfăptuirea și de natură că îngreunează procedura și întârzie judecata în loc să o accelereze. D-sa regretă vechiul sistem, când făcea apel direct la Curtea de Apel și căpăta repede termenul de judecată.

Se uită însă, că în majoritatea cazurilor, nu se putea termina tot așa de ușor judecata apelului, pe cât se introducea de repede și se căpăta termenul! Să nu se uite cât de talentați sunt unii adversari, de a ridica nesfârșite contra motive și probe și în cât timp.

Sistemul legii accelerării este ca să generalizeze la toate cauzele, e drept, o întârziere; dar se taie pofta adversarilor de a întârzi rezolvarea pricinii, prin invocarea scârjită a motivelor și probelor.

În ce privește suspendarea execuției acordată de prima instanță, legea nu face decât să o enunțe, și din faptul că nu se ocupă amănunțit de ea, trebuie să se deducă, că dispozițiile legilor vechi au rămas în vigoare în ce privește cârmuirea ei.

Afară de acestea, sunt norme, care le impune natura lucrurilor, pentru care nu este nevoie numai decât de intervenția legii. Trebuie lăsat judecătorilor sarcina de a impune, ceea ce în mod logic rezultă din împrejurări.

Dl Naumescu mai semnalează cazul, că mulți comentatori și-au pus întrebarea: „Ce instanță este chemată să judece cererea de suspendare?” și altele ca acestea.

Trebuie să luăm ca premisă, că nimeni alții ca juristii nu sunt mai chițibușari și deci nu trebuie să ne pierdem timpul, discutând toate chițibușurile.

Dl Naumescu mai observează, că legea nu spune, cum ajuge dosarul dela Tribunal la Curte. Se trimite din oficiu, sau la stăruința părții interesate?

D-sa în aceasta privință semnalează dispozițiunile din procedura ardeleană și anume; că după aceasta procedură dosarul se trimite din oficiu după depunerea apelurilor.

Întreb pe dl Naumescu: oare în Vechiul Regat se făcea altfel până acum? Există vr'un text în această privință?

Se mai întreabă Dl Naumescu: „Fixarea termenului de apel la Curte, se face din oficiu sau la stăruința părții interesate?”

Cum crede D-sa, că se va face, din momentul ce cineva trebuie să plătească taxele de citație (art. 9)?

O altă întrebare ce-și pune dl Naumescu este: „Ce se întâmplă dacă reclamantul sau apelantul după ce introduce cererea sa, nu stăruiește în îndeplinirea formalităților prevăzute de art. 4 și 38, de a se comunica pârâtului sau intimatului copie după acțiune sau apel, etc.?”

Dsa găsește că legea nu zice nimic în această privință și că deși art. 9 ar spune ceva, însă cei vizați acolo, n'ar putea să o facă decât după ce partea adversă ar depune întâmpinarea.

Mai întâi de toate nu trebuie uitat, că în orice pricină este cineva, care are interesul să o pună în mișcare.

Al doilea, art. 9 spune categoric, că atât reclamantul cât și pârâtul are dreptul a cere președintelui fixarea termenului.

A! dar ce zice dl Naumescu. Art. 9 nu permite fixarea termenului decât după depunerea întâmpinării sau expirarea termenului fixat pentru aceasta.

Întreb! Cine m'ar putea opri pe mine pârât sau intimat, care doresc judecarea pricinii, să mă prezint în fața președintelui și să depun întâmpinarea necesară sau să declar că nu înțeleg să uez de acce drept sau că în realitate n'am de făcut nici o întâmpinare și să cer președintelui fixarea de termen așa după cum prevede art. 9? Oare președintele ar putea să mă refuze?

Acest raționament trebuie să-l facem mai mult pentru intimat, care deja a câștigat procesul și este dornic de-a vedea mai curând realizată într'un fel dreptatea.

Dacă nici una din părți nu stăruie, procesul rămâne în nelucrare.

Dl Naumescu se mai întreabă, dacă diferitele sisteme procedurale, proprii diferitelor proceduri de drept comun, din diferitele părți ale țării, și anume rezolvarea diferitelor chestii legate de proces, în ședința de consiliu sau referare publică, într'un cuvânt judecarea fără citarea părților sau cu citare, însă fără discuție publică, mai rămân în vigoare.

Chestiunea cred că este rezolvată pe deplin, din momentul ce legea de accelerare: prin art. 9 prevede fixarea de termen pentru ședință; prin art. 11 că desbaterele vor fi orale, iar art. 10 enumeră ca obiect al acestor ședințe și debateri orale, tocmai obiectele ce le aveau acele judecăți fără citare sau cu citare însă fără dezbateri orale. Nici vorbă nu mai poate fi, că acele sisteme de judecată proprii diferitelor proceduri din țară, așa zise de drept comun, rămân abrogate, căci art. 53 și 57 înlocuiesc legea de accelerare ca singura lege de drept comun în toată țara, în ce privește chestiile de care se ocupă.

Dispozițiuni finale și tranzitorii

Art. 53 și 57 au făcut obiectul cel mai însemnat al criticii dlui Naumescu. Era și natural, căci acest articol este cel mai important din lege.

Se semnalează de dl Naumescu, că expresiunea „prin legi” din al. II punctul a) a dat naștere la multe complicațiuni.

Mai întâi de toate, legea pentru accelerare nu tratează toate regulile de procedură așa zisă de drept comun, așa că cele, la care nu s'a referit, rămân în vigoare mai departe.

Al doilea, diferite materii de drept, având create proceduri speciale, cuprinse chiar în codurile de procedură de drept comun, ele rămân neatinsse.

Aceasta ne-o spune legea pentru accelerare prin cuvântul „legi” din al. II. p. a) care are o noțiune de generalitate.

Rămâne bine înțeles, ca regulile de drept comun de mai înainte, cu modificările prevăzute în legea pentru accelerarea judecăților, să fie aplicate, acolo unde procedura specială nu are dispozițiuni.

Se contestă legei pentru accelerare caracterul de a putea să urgenteze tranșarea proceselor!

Legea accelerării, să nu uităm că are următoarele texte: „In afacerile declarate urgente de lege sau prin încherea președintelui, termenul de mai sus (termenul de răspuns al pârâtului) va putea fi redus până la 8 zile” (art. 4 al. III).

Și: „Acest termen (termenul pentru ședința preliminară) nu va putea fi mai scurt de 5 zile dela expirarea aceluia pentru depunerea întâmpinării” (art. 9 al. ult.).

La aceasta se mai adaugă, că părțile sunt obligate ca să-și arate motivele, probele, actele, etc., într'un cuvânt să aibă procesul pregătit pentru tranșarea a două înfățișări sau poate chiar în prima înfățișare.

Dacă facem socoteala, vom vedea, că după actuala lege poți avea termenul de judecată în 12 zile și tranșarea procesului în tot atâtea zile.

O chestiune, care se pune și care nu are păcatul decât că nu este clarificată prin legea accelerării, este aceea, dacă apelului contra hotărârilor judecătorului de ocol, se va aplica regulile apelului dela Trib.

Că trebuie să i se aplice aceste reguli rezultă: 1) din însuș titlul legii de accelerare, 2) din art. 53 când zice: „Legea de față formează, în materie civilă și comercială, de natură contencioasă, legea de drept

comun înaintea tribunalelor ca primă instanță și ca instanță de apel și recurs, 3) din art. 38, care pune principiul, că instanță inferioară celei care urmează să judece apelul, trebuie să îndeplinească procedura înmânării apelului și primirea răspunsului.

La aceste considerațiuni se adaugă și aceea, că apelul odată declarat la judecătorie, este un act al tribunalului, și după cum judecătoria are obligațiunea să trimită apelul complectat cu actele la care se referă, totașa trebuie să-l trimită complectat și cu procedura de înmânare a apelului, care face parte din reguata introducere a apelului.

Se mai întreabă dl Naumescu dacă este bun sistemul, de a se pune formula stereotipă, care de altfel este pusă și în legea de accelerare, că orice lege contrarie legii de față este și rămâne abrogată, sau ar trebui să se arate cari texte de lege sunt abrogate și cari rămân în vigoare.

Sistemul de legiferare ungueresc este, ca o lege nouă să arate ce anume texte abrogă sau ce anume texte lasă în vigoare.

Sistemul românesc, după cum se vede, este cu totul altul.

Se impune, deci, întrebarea: care sistem este mai bun și de preferat?

Sistemul enumerațiunii textelor, de sigur că este mai de dorit de cei ce aplică sau cărora li se aplică legile, însă este mai greu pentru cei ce fac legile.

În sistemul prim, trebuie o mare diligență, o muncă încordată pentru legiuitor și încă aceasta nu este de ajuns, căci mai trebuie și o vastă cunoștință a legilor existente și timp mai îndelungat, pentru a medita bine asupra coordonării noului legi cu textele ce rămân alături de ea.

Cum însă totul se face în grabă, fiindcă nevoia cere sau pentru că legiuitorul voiește să nu scape ocazia de a se ilustra, atunci se aruncă formula stereotipă.

Față de această situație — trebuie să mărturisim — că este mai de preferat formula stereotipă, decât ca cu aceeași grabă, să se indice textele abrogate sau care rămân.

E mai bine, în cazul acesta, ca să se lase sarcina pe seama celor care aplică sau pe a acelor, cărora li se aplică, ca în timp, să clarifice situația, creind discuții doctrinare și jurisprudențe.

Ceeace nu trebuie scăpat din vedere este, ca aceștia să nu se depărteze de textele categorice și de spiritul legii.

Sistemul propus de dl Naumescu

La legea accelerării așa după cum a fost alcătuită, dl Naumescu opune sistemul propus de dsa prin memoriul prezentat dlui ministru de justiție, anterior alcătuirii și votării acestei legi.

Dl Naumescu, concretizează astfel sistemul său:

„Noi am propus un sistem luat în parte din legislația în vigoare în Bucovina și după care președintele tribunalului, când primește acțiunea, în loc de a lăsa părțile singure să-și facă între dânsule diferitele comunicări pregătitoare, cari nu au alt rezultat practic decât acela al procedurii decăderilor și nulităților, delegă un judecător care să conducă în camera de consiliu toate lucrările pentru discutarea și administrarea probelor legale, cum și pentru dezbaterile și rezolvarea tuturor incidentelor și excepțiilor“.

„În fața acestui judecător delegat s'ar putea face

toate comunicările reciproce de acte, memorii, etc., s'ar discuta, admite și administra diversele probe: interogatorii, martori, expertize, jurământ, etc. și după ce s'ar face complect „toaleta“ procesului, adică acesta fiind în stare de a fi judecat, fără a mai putea da loc la amânări, se va trimite afacerea spre judecare în ședință publică unde s'ar soroci numai 5—8 procese pe zi și toate s'ar soluționa, puțându-se fixa de mai înainte ore anumite pentru judecarea lor“.

Autorul entusiasmă de sistemul propus exclamă: „Ce simplu și practic era sistemul propus de noi în Memoriul ce am adresat ministerului de justiție“.

Avem tot motivul să ne entusiasmăm și noi de sistemul propus de autor, mai ales ca într'un articol al nostru intitulat. „Pentru viitoarea procedură civilă“ datat 1 Noiembrie 1921 și publicat în Tribuna Juridică din 16 Aprilie 1922, deci cu mult înainte de memoriul Dlui Naumescu, iacă ce soluție dedeam:

„De aceia noi credem, că din momentul ce procesul, nu se poate transa, în ziua fixată pentru constituirea procesului (prima ședință), afacerea să fie scoasă de pe rol și să fie trimeasă unui judecător, în fața căruia va sta, atâta timp, cât părțile, își vor fi îndeplinit obligația de a prepara dezbaterile fondului, dându-li-se pentru acest scop termene și făcându-li-se invitațiuni de judecător în acest scop, la care dacă părțile nemotivate nu corespund, să fie decăzute din dreptul de a mai obține amânări, iar judecată să se transeze pe actele existente“.

„Judecătorul va îndeplini în cazul acesta toate îndatoririle ce văzurăm că se pun președintelui dezbaterii, puțând a aprecia eficacitatea și admisibilitatea martorilor, experților și a cercetărilor locale, procedând la realizarea scopului urmărit de părți, prin încuviințarea acestor mijloace de probațiune“.

„În fața unui singur judecător procedura va fi mai ușoară, și s'ar scuti ședințele instanțelor, de discuții, care în primul rând împedică alte procese ce s'ar putea judeca, dar care suferă amânări, tocmai din aceste cauze“.

„Bine înțeles că în privința actelor ilegale ale judecătorului. ceace nădăjduim că vor fi prea rare, părților le ar sta deschisă calea discutării în fața instanței de judecată“.

„Instanță de dezbateri se va preocupa în primul rând, dacă pricina este în stare de judecată și anume dacă părțile și judecătorul delegat, au preparat judecată în toate amănunțele și dacă obligațiunile puse de judecător părților s'au îndeplinit în consecință. Dacă însă afacerea nu este complect preparată, fără ca părțile să fie în culpă atunci afacerea să se trimită din nou judecării delegat, indicându-i-se lipsurile ce trebuie să completeze etc.“

În tot cazul entuziasmul nostru și susținerea sistemului nostru, nu trebuie să mergă până acolo încât să contestăm și altora autoritatea și priceperea pentru alte sisteme.

Când mi-am exprimat părerile de mai sus, care după cum se vede se apropie de ale Dlui Naumescu, am avut și atunci ca și acum în vedere, posibilitatea ca acel judecător însărcinat cu „toaleta“ procesului, ca să mă servesc și eu de expresia autorului, așa de modernă în terminologia juridică, să își aibă atelierul (cabinetul) său propriu, așa după cum au judecătorii din Ardeal, căci dacă este vorba ca această „toaletă“ să se facă în camera de consiliu așa după cum este

în vechiul regat, apoi această „toaletă“ ar eși și deșuchiață și scumpă.

În această privință e destul să cităm, ceva din opul Dlui Naumescu relativ la o altă „toaletă“ din sistemul complectului al II-lea.

Iacă cum se exprimă Dl Naumescu la pag. 17.: „în niște camere mici și inconiote, foste cabinete ale grefierilor, lipsite de mobilier și de cel mai simplu confort, se îngrămădesc zeci de împričinați peste avocași și judecători, într'o înghesniată intolerabilă și într'un aer așa de viciat, încât adeseaori devine irespirabil etc.“

Dar mai este și altceva de care ar depinde succesul sistemului nostru.

Experiență ce am căpătat-o dela 1921, de când am scris articolul enunțat, ni'a întărit mult convingerea care am exprimat-o la începutul acestui articol, că elementul principal în accelerarea judecăților, îl formează caracterul magistratului, chiar și în sistemul nostru.

Magistrații, ne recompensați cu un salariu potrivit necesităților de aslăzi, cum zice cu drept cuvânt toată lumea, iar uni dintre ei puțin constiințioși, cum zic din fericire mai pușini, vor lasă mereu pe a doua zi, cea ce trebuiau să facă aslăzi.

Față de ori ce sistem, trebuie ca toată lumea să se îngrijească de formarea magistraților, de selecționarea lor și în special a șefilor din capul instanței și de menținerea vigoarei, buneii dispoziții și mai ales lipsei de desgust pentru carieră, necesară strașnicului muncilor.

Concluzii

În sfârșit sub acest titlu Dl Naumescu se pronunță, că actuala lege a accelerării judecăților este inaplicabilă și-și pune întrebarea, dacă această lege trebuie pur și simplu abrogată după formula tipică a articolului unic de abrogare, sau trebuie să fie refăcută.

Abrogată nu trebuie să fie în nici un caz.

Prin această lege, care după cum am demonstrat, nu păcătuiește atât cât crede Dl Naumescu, se face un pas către unificare.

Un pas îndrășneț, dacă voiți și tocmai pentru această însușire trebuie să i-se hărăzească o parte cel puțin, de respect.

Când ne gândim cât este de grea unificarea totală a legilor, ar trebui să ne contremurăm la ideea de a da înapoi.

E frumoasă ideea Dlui Naumescu, ca unificarea în materie procedurală să fie complectă.

Nu trebuie să uităm însă că avem de luptat cu numai puțin de 4 proceduri.

Eu cred, că trebuie să se profite de această ocazie și modificându-se unile părți din actuala lege, să se caute ca sub forma de coordonare, să se mai unifice ceva.

Pentru aceasta ne trebuie să avem vederi largi, să înlăturăm chestiile de amănunte și să ne ocupăm de generalități.

Ne pare bine, că în cele din urmă, Dl Naumescu se exprima: „De oare ce, însă, după cum am arătat mai sus, s'au introdus în lege oare cari dispozițiuni utile, și care ar fi păcat să se piardă, revenind la situația de mai înainte, credem că aceste dispozițiuni s'ar putea menține până la unificarea generală a procedurii civile“.

Pentru ca să putem ajunge la unificarea generală a procedurii civile; Dl Naumescu este foarte

optimist asupra activității comisiunilor de elaborare.

În privința aceasta ar trebui să ținem.

Nu că ideea nu este dintre cele mai bune, dar după câte știm asemenea comisii au existat. Statul a plătit destule parale la cei care au luat parte la lucrările comisiunilor. Nenorocul a fost, că cei pentru care renumerația a fost prea mică, nu au venit la lucru.

Și în fine pentru că suntem în cautarea soluțiilor bune și pentru ca, ambiționarea a mers până la o grevă a corpului avocațesc, ne întrebăm dacă sub formă unei bruscări, din partea juristilor, s'ar putea ajunge la ceva fericit.

Plec dela faptul bine cunoscut, că majoritatea parlamentarilor noștri sunt avocași, și mă întreb de ce aceștia în parlament, nu-și dau mână ca să împue cea ce este juridic și afară din parlament sunt solidari la grevă?

Să nu uităm că grevele le-au început neintelektualii, și este un mare semn de întrebare dacă organizația de stat va fi fericită, când toți intelektualii, pe profesiuni, vor cere prin grevă, ca să se întroneze punctele lor de vedere.

Cu juristii chestia este și mai gravă, căci ei trebuie să știe care sunt factorii, în sistemul de organizare a țării noastre, care trebuie să conducă făurirea legilor și ei care zilnic cer respectul legilor, trebuie ca ei cei dinții să respecte legile, care întrunesc condițiunile exterioare impuse de organizația noastră de stat.

Calea discuției și găsirea argumentelor convingătoare trebuie să fie spada intelectualilor. Greva, este semnul fie că argumentele sunt slabe și fără putere de a convinge, fie că perseverarea pare prea obositoare.

Ne găsim în vremuri când avem nevoie de multă legiferare. Față de această nevoie, legiuitorii trebuiesc încurajați. Cu sistemul întronat se intimidează și cel mai curajos legiuitor.

O lege publicată trebuie primită cu indulgență și discuțiunile în jurul ei, trebuiesc făcute cu moderație și cu totul obiective.

Numai așa vom putea ajunge, ca țara să capete legile, pe care le așteaptă dela război încoace.

I. Mănescu

Președinte la Curtea de Apel Cluj.
(Sfârșit)

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal

Tribunale

Comission. Obligațiunile comisionarului. Art. 369 c. com. Trans. Când comitentul a dat instrucțiuni precise referitor la condițiunile operațiunii, comisionarul trebuie să lucreze în interesul comitentului asifel cum ar face un bun comerciant. Obligațiunile cumpărătorului. Art. 345, 346, 547 c. com. Trans. Predarea mobilelor incorporale se poate face prin orice mijloace, cari ar fi de natură să pună pe cumpărător în puterea și posesiunea dreptului vândut. Dreptul cumpărătorului de a intenta acțiune vândătorului pentru vijii se prescrie după 6 luni dela primire. Art. 349 C. com. Trans. În fapt: În anul 1922, reclamantul F. C. a dat ordin băncii pârâte — Banca C. E. din Sibiu — să-i cumpere din suma ce avea în depozitul băncii, efecte publice, germane, emisiuni antebelice.

Banca pârâtă în executarea acestui ordin a co-

municat la rândul său băncii „Komerz und Privatbank“ din Berlin să-i cumpere efecte publice germane, emisiuni antebelice.

Prin scrisoarea din 7 Decembrie 1922, banca pârâtă comunică reclamantului, că a cumpărat în contul său de mărci germane ce avea în depozit, efecte publice, împrumut de stat Hamburg 4¹/₂% în valoare nominală de 200,000 mărci, — debitându-l cu 309,684 mărci.

Aceste efecte au rămas în Berlin, în depozitul ce pârâta bancă avea la Komerz und Privatbank.

Reclamantul a primit după aceeași notele de contate pentru incasarea cupoanelor și a dat un ordin de vânzare câtorva efecte din acest depozit prin scrisoarea din 25 Iulie 1924.

Ulterior în Mai 1925, banca pârâtă trimite reclamantului detaliile date de banca din Berlin, asupra efectelor depozite și îi comunică numerii efectelor împrumutului de stat Hamburg „19 B.“

La 29 Mai 1925, reclamantul cere băncii pârâte să explice ce însemnează „19 B.“ și dacă efectele livrate nu cumva sunt emisiuni 1919, — adică post belice.

Banca pârâtă la 4 Iunie 1925 înștiințează pe reclamant că efectele în chestiune sunt denumite „lit. B. din 1919.“ — la care reclamantul prin scrisoarea din 6 Iunie 1925, o anunță că cere preschimbarea lor cu emisiunea antebelice.

Banca pârâtă îi răspunde la 12 Iunie 1925, că s-a adresat băncii berlineze și că după ce va primi, îi va comunica răspunsul.

În 26 Iunie 1925 îi comunică răspunsul acelei bănci prin cere se refuză schimbul.

Reclamantul care să fie obligată pârâtă să-i înlocuiască efectele 41/20/0 Hamburger Staatsanleihe cumpărate pe seama sa conform scrisorii din 7 Decembrie 1922 cu efecte Hamburger Staatsleihe, emisiune antebelică, indiferent de dobândă, sau cu orice ale efecte publice germane antebelice și în subsidar să-i plătească despăgubire 240.000 Lei cu procentele legale și cheltueli de judecată.

In drept: În speță raportul de drept dintre părțile în litigiu este un raport de comision, de mandat comercial și se impută băncii pârâte, comisionara, că nu și-a îndeplinit obligațiunile luate și impuse de natura operațiunii.

Considerând că obligațiunile comisionarului sunt 3 principale: (art. 369 c. com. Trans.)

1. să execute operațiunile cu cari l-a însărcinat comitetul, conformându-se ordinelor sale și lucrând cu îngrijirea unui bun comerciant,

2. să-l încunoștințeze pe comitent când se simte necesitate și în special a-i face cunoscut fără întârziere executarea ordinului, și

3. De a da comitentului lămuriri despre act și a efectua de dânsul tot ceace acesta în baza actului este drept a cere.

Când comitentul a dat instrucțiuni precise referitor la condițiunile operațiunii, comisionarul trebuie să se conformeze.

Când însă, comitentul nu a dat instrucțiuni precise referitor la condițiunile operațiunii, comisionarul trebuie să lucreze în interesul comitentului, astfel cum ar face un bun comerciant.

Considerând că în speță comitentul, reclamant, în ordinul de comanda nu a dat instrucțiuni precise, nu a indicat în mod cert condițiunile operațiunii, spe-

cificând efectele ce cerea să i se cumpere ci numai în general a cerut să i-se cumpere efecte publice antebelice.

Lăsând la o parte împrejurarea pretinsă de banca pârâtă că noțiunea de „emisiune antebelică“ nu este în funcțiune de anul emisiunii ci de legea nouă de revalorizare și declarațiunile respective ale statelor conform cărora unele efecte semnalate ca o emisiune antebelică în urma declarațiunilor respective ale statelor s'ar fi constat și declarat că de fapt nu au fost emise în anul indicat,

lăsând aceasta la o parte, deci se constată că efectele cumpărate sunt emisiuni 1919, deci nu emisiune dinainte de războiu conform intențiunei comitentului ce a dat ordinul, totuși se constată în mod precis că după procurare banca pârâtă comisionara a comunicat comitetului marfa cumpărată prin scrisoarea din 7 Decembrie 1922.

Considerând că predarea efectivă a efectelor n'a fost nici stipulată nici cerută vreodată,

că reclamantul n'a făcut nici o obiecțiune contra împrejurării, că efectele cumpărate pe seama lui, conform uzanțelor bancare să fie depozitate la o bancă, până ce cumpărătorul va da un alt ordin,

că reclamantul din indicațiunile primite cu prilejul avizului și socotelei despre cumpărare, a avut posibilitatea de a lua cunoștință despre felul și natura efectelor și de a descoperi ușor viciul în privința emisiunii fără primirea de fapt a efectelor, a avut posibilitatea ca să ceară lămuriri, să facă excepțiuni.

că reclamantul a aprobat cumpărarea prin faptul, că a luat în cunoștință avizul, socoteala și depozitarea efectelor fără excepțiune, a tras folosul și dând ordin de administrarea și vânzarea efectelor, a făcut uz în toată regulă de drepturile sale de proprietar, că astfel efectele au fost în drept predate și primite fără observare în 7 Decembrie 1922, întrucât în ceace privește mobilele încorporale predarea lor se poate face prin orice mijloace cari ar fi de natura să pună pe cumpărător în puterea și posesiunea dreptului vândut.

Fiind vorba de o cumpărare la bursa, de efecte cu un curs variabil și influențat prin împrejurări independente de vânzător, obligațiunile cumpărătorului regulate în cod. comerț. din Trans. art. 345, 346 și 347 trebuiesc îndeplinite cu cea mai mare strictețe și iuțea, adică în cazul prezent să anunțe îndată pe vânzător în caz dacă marfa nu îndeplinește condițiunile stipulate sau pe cele legale.

Sanctiunea nerespectării acestei obligațiuni fiind prevăzută în alin. 2 din art. 346 prin presumpția, conform căreia marfa se consideră că găsită în regulă. În contra acestei presumpțiuni nu este dovadă, că deși nu sau anunțat viciile, marfa n'a îndeplinit condițiunile cel mult s'ar putea invoca fraudă conform art. 350 Cod. com. Trans. fiindcă legea atribue lipsei de înștiințare efectele acceptațiunei tăcite.

Văzând drepturile cumpărătorului conform art. 349 Cod. com. Trans. cumpărătorul nu poate ridica excepțiunea, că mărfurile nu corespund condițiunilor stipulate sau celor legale, dacă descopere viciile după ce au trecut șase luni dela primire, deasemenea și dreptul cumpărătorului de a intenta acțiune, împotriva vânzătorului pentru vicii, se prescrie după trecere de 6 luni dela primire.

Că astfel reclamantul primind efectele în Decembrie 1922, dreptul sau a refuza marfă sau a cere

înlocuirea ei și a cere daune-interesele este prescris.

Că în consecință și cererea sa că efectele cumpărate să-i fie schimbate cu alte efecte publice germane antebelice, indiferent de dobândă precum și cererea de daune care nu are nici o justificare atât în ceea ce privește timpul când se preînde să se socotească cât și în ce privește elementul de comparațiune: efecte publice împrumut de stat Hamburg emisiune antebelice deoarece în ordinul sau de comandă nu au fost stipulate niciodată asemenea efecte, urmează să fie respinse (*Tribunalul Sibiu. S. II. Sentință civilă 2499/1925 din 22 Martie 1926. Judecător unic: Vasile F. Petrescu.*)

Minor sub 12 ani. — Lipsa de priceperc, de discernământ. — Art. 15 Leg. XXXVI. 1908. — Tentativă de viol. Art. 232 p. I. comb. cu 65 și 66 C. p. Trans. cu asentimentul său. — Lipsa de voință. — Consimțământ neexistent. O faptă comisă în contra copilului până în vârsta de 12 ani, referitor la care există prezumția juris et de jure a iresponsabilității penale bazată pe considerațiunea, că nu există pricepere sau discernământ, o asemenea faptă comisă în contra copilului, chiar cu asentimentul său se consideră, că este comisă în contra voinței sale pe motivul, că copilul nu are voință, conștiință, — ca astfel potrivit jurisprudenței constante tentativă de coabitare cu o copilă de 12 ani, se califică drept tentativă de viol. (art. 232 p. I.) comb. cu 65 și 66 C. p. Trans. (chiar și în cazul când copilă ar fi consimțit la aceasta, aceleași considerațiuni fiind aplicabile și în infracțiunile prevăzute de art. 282 (omor convențional) 317, 320, 321 C. p. Trans. cazuri când voința copilului se consideră neexistența. (*Cabinetul de instrucție. Tribunalul Sibiu. Ordonanța definitivă 180/1926. Judecător-instructor delegat Vasile F. Petrescu.*)

Curți de Apel

Contencios. Dacă imobilele închiriate cu contract cu dată certă pot fi rechizionate în Ardeal conform Jurnalului Cons. de Miniștri 2435/1923. Reclamantul a introdus acțiunea de față în contencios administrativ prin care cere anularea deciziunea ministerului de interne cu 31,616 din 9 Februarie 1924, deciziune care aprobă deciziunea cu nr. 4020 din 8 Octombrie 1925 a comisiunii mixte din Cluj, prin care s'a rechiziționat locuința ocupată de el, pentru localul de jandarmi din comuna Feneșul-Săsesc ca fiind date contra legii. Din susținerile părților și din actele dela dosarul cauzei și din dosarul Ministerului de Interne se stabilește următoarea stare de fapt:

Reclamantul a închiriat cu contractul vizat de administrația financiară Cojocna la nr. 12018/1925 din 24 Septembrie 1925 locuința proprietarului M. A. din comuna Feneșul Săsesc, în care s'a și mutat de fapt la acea dată. În 8 Octombrie 1926, comisia mixtă de rechiziție din Cluj, rechiziționează aceasta locuință pentru oficiului de jandarmi; chiriașul face contestație la Ministerul de Interne, dar i-se respinge prin deciziunea atencată.

Având în vedere că atât din regulamentul de locuințe din 12 Noembrie 1920, publicat în Monitorul Oficial nr. 178/1920, cât și din jurnalul consiliului de miniștri 2435 publicat în Monitorul Oficial nr. 152 din Octombrie 1923, precum și din ordinale circulare ale Ministerului de interne cu nr. 9753 din 7 Februarie 1924, nr. 21147 din 10 Aprilie 1924 și nr. 913 din 9

ianuarie 1925, din care se reglementează procedura rechiziționării, reesă că numai locuințele libere pot face obiectul rechiziționării.

Considerând că în speșă rechiziționarea ordonându-se în ziua de 8 Octombrie 1925, la această dată locuința era ocupată de chiriaș în baza unui contract de închiriere încheiat încă din 24 Septembrie 1924, adică locuința nu era liberă.

Că astfel fiind atât deciziunea din care se ordonă rechiziționarea cât și deciziunea Ministerului de Interne prin care se aprobă aceasta rechiziție, sunt ilegale, fiind date contra legilor și ordonanțelor în vigoare.

Considerând în fine că obiecțiunea Ministerului de Interne, că contractul de închiriere s'a făcut posterior datei de 29 Augus 1925, atunci când consiliul comunal al com. Feneșul Săsesc, a hotărât în principiu rechiziționarea, numai cu scopul de a înlătura închirierea, nu este fondată, deoarece un consiliu comunal nu este organul îndrituit și instituit de a face rechiziție.

Pentru aceste motive rechiziție se declară ilegală decizia minist. de int. și a com. mixte Cluj (*N. ct. 344—926. C. Apel Cluj, S. III, raportor M. Balasan.*)

Contencios. Statutul funcț. publici și drepturi câștigate la punerea în aplicare a acestei legi. Art. 54, 66, 7, 50. Condițiuni. În contra dec. min. justiției reclamantul a înaintat în termen legal prezenta cerere, plângându-se că a fost lezat în drepturile sale câștigate, fiind retrogradat din postul de portărel șef, care e echivalent unui post de judecător, la un post mult inferior, de ajutor de greșier, pentru care conform legii de organizare judecătorească nu se cere altă calificare decât aceea a 4 clase secundare și a cerut pe baza art. 7 și 72 din legea statutului funcționarilor publici și a stabilității dobândite în urma unui serviciu de 16 ani ca funcționar public (notar cercual, asesor și viceprezident de sedrie orfanală și în urmă portărel șef), anularea deciziunii minist. de just. nr. 107082/1925 și reintegrarea sa în postul de portărel șef.

Curtea, după ce a ascultat pe reclamant în susținerea cererii sale și pe reprezentantul Ministerului de Justiție care a cerut respingerea cererii ca nefondată, deliberând și având în vedere că starea de fapt arătată mai sus, expusă de reclamant prin acțiunea și astăzi la dezbateri, este în concordanță cu actele de la dosar și n'a fost contestată de reprezentantul Ministerului;

Având în vedere că conform acestei stări de fapt calitatea reclamantului de funcționar public stabil conform art. 64 legea statutului funcționarilor publici este în afară de discuțiune, reclamantul având la data punerii în aplicare a legii statutului o vechime de funcționar public mai mare de 5 ani consecutivi, astfel că se bucură de drepturile consacrate prin art. 7 și 50 din acea lege, conform cărora ca funcționar public stabil nu poate fi transferat, pedepsit sau înlocuit de cât în condițiunile prevăzute de legea de organizare a corpului din care face parte și transferarea neputându-se face decât într'o funcțiune echivalentă;

Având în vedere, că conform art. 66 tot din legea statutului, cu ocaziunea punerii în aplicare a dispozițiunilor din legea de organizare judecătorească referitoare la desființarea sedriilor orfanale, reclamantul care la acea dată de 1 Ianuarie 1926 îndeplinea func-

țiunea de asesor la sedria orfanală a Județului Hunedoara, a putut fi numit într-o funcțiune echivalentă, sau chiar și inferioară, păstrându-i-se însă salariul avut și pe baza aceasta reclamantul a și fost numit în postul de portărel șef, numire de care n'a avut a se plânge, când însă ulterior a fost trecut din acest post de portărel șef, în acel mai inferior de ajutor de grefier de Tribunal și în locul său a fost numit o altă persoană, pentru această nouă numire nu se mai poate invoca dispozițiunile acestui text a cărui aplicațiune pentru reclamant a încetat odată cu trecerea sa din postul de asesor la sedria orfanală desființată, în acel de șef portărel și întru cât trecerea reclamantului din postul de portărel șef în acel de ajutor de grefier nu este rezultatul nici a unei proceduri disciplinare introdusă în contra sa, iar lezarea drepturilor reclamantului prin această trecere dintr'un post într'altul, luându-se în considerare diferențele de rang și tratament prevăzute de legea de organizare judecătorească în ce privește pe portărei și în ce privește pe ajutorii de grefieri de tribunale, fiind în afară de discuțiune, cererea reclamantului pentru înlăturarea deciziei Ministeriale adusă cu violarea legii și în prejudiciul drepturilor sale câștigate a trebuit conform art. 6 legea pentru contenciosul administrativ admisă și invitat Ministerul să repună pe reclamant în drepturile sale legitime în cheltueli. (N. Ct. 689/926 C. Apel Timișoara S. I.)

Rezilierea unui contract de adopțiune, pe cale judecătorească, nu poate avea loc din motive de ingratitudine

Curtea de Apel din Târgu-Mureș, prin deciziunea sa No 1716/21 din 1924, în baza art. 540 c. a. și în conformitate cu principiile normale provizorii a dreptului maghiar rezolvă această chestiune în sens afirmativ. Vezi Jurisprudența Curților de Apel din Ardeal, anul I No 28/18 Sept. 1926.

Contractele de adopțiune, trebuiesc considerate în rândul contractelor sinalagmatice, și chiar sinalagmatice perfecte, îmbrăcând de cele mai multe ori nuanța contractelor gratuite; cu toate acestea, de pot fi geneza unor obligațiuni reciproce fie de natură patrimonială, fie de natură familiară în care caz poate îmbracă forma contractelor analagmatice perfecte cu titlul oneros. În acest caz, stipulațiuni exprese vor condiționa perfectarea contractului. Sub ambele aceste aspecte și legiuitorul modern și odată cu acesta și cel austriac, în textele diferitelor legiuri civile, le consideră ca atare.

Aceste stipulațiuni cari întovărășesc sau perfecționează un contract de adopțiune, nu sunt prohibite de legiuitor, atât timp cât printr' inșele, aceste contracte nu se abat de la bunele moravuri și ordinea publică. Un atare contract poate îmbracă un caracter oneros, ori de câte ori, se va stipulă din partea unuia din contractanți și în special de către adoptat obligațiunea de întreținere a părintelui adoptător, sau obligațiunea celui dintâi, de a contribui în ori ce mod la mărirea patrimoniului celui de al doilea.

Dacă privim aceste contracte din punctul de vedere al cauzei precum și al consecințelor juridice pe cari le nasc, vom vedea că aceste consecințe sunt de natură fie personală și deci familiară, fie de

natură patrimonială, iar în cea ce privește cauza pe care legiuitorul a avut-o în vedere, va fi suficient ca să ne aruncăm o privire asupra textului art. 179 l. c. a. Din textul acestui articol, precum și din acela al articolului 182 l. c. a. vom putea constata că dacă acest contract poate fi privit sub această priză, o analogie perfectă însă între acest contract și contractele de pură liberalitate, nu se poate face, fără să se deroge de în scopul și efectele juridice cărora le dă naștere, și cari sunt prevăzute toate în dispozițiunile art. 182 și 183 l. c. a. Dacă, concomitent contractului de adopțiune urmează unele liberalități, cari pot face obiectul unor rezilieri sau revocari judiciare, când este vorba însă ca acest contract să fie privit și sub priză consecințelor juridice prevăzute în art. 182 l. c. a. desființarea sau revocarea judecătorească, în sensul vederilor deciziei sus menționate nu se poate face, sau în ori ce caz, justiția va trebui să procedeze — dacă va fi chemată să soluționeze o atare chestiune — cu foarte mare perspicacitate.

Dacă instituția adopțiunii, este considerată ca fiind un mijloc legal — *ex lege* — de a se pune bazele unei familii cu toate obligațiunile și drepturile ce derivă, acolo unde natura nu a fost așa de binevoitoare, am proceda cu ușurință, făcând analogia, punând-o în aceeași categorie cu obișnuitele contracte de liberalitate. Ar însemna ca justiția făcând imixțiuni în această familie s'o desființeze la un moment dat cu totul, anulând toate efectele juridice cari s'au produs. Atâta timp cât legiuitorul prin art. 182 l. c. a., nu face nici o deosebire între copilul adoptat și descendenții lui legitimi priviți în raport cu părintele adoptant, pe cari îi pune în rândul copiilor legitimi, nu se poate proceda cu atâta ușurință la anularea, prin urmare la desființarea unei atare familii, fără să se aducă o perturbare pronunțată în ordinea publică.

Având în vedere că natura contractului de adopțiune, așa după cum reiese din textul art. 179, 182 și 183 l. c. a., nu poate îmbrăca numai această formă adecă a contractelor gratuite, întrucât pot fi generatoare a unor obligațiuni mai complexe, atât prin natura cât și prin extinderea lor. Aplicațiunea pe care o face Curtea de Apel în deciziunea sa, a art. 540 l. c. a. nu poate avea loc, decât numai în cece privește demoștenirea unui atare copil adoptiv, fără ca prin aceasta să prejudicieze drepturile pe cari, fie acesta, fie descendenții lui legitimi le-ar avea, ca o consecință a legăturii familiare cari s'au născut prin adopțiune.

Că acest articol, nu se putea aplica în speța de față, mai rezultă și din dispozițiunile art. 541 l. c. a. cari stabilesc, că în cazul unei demoșteniri, chiar descendenții celui demoștenit își mențin în cece privește vocațiunea lor succesorală asupra moștenirii dela care autorul lor e îndepărtat, cu toate efectele ei. Curtea de Apel, trecând peste drepturile acestor descendenți, prin soluționarea dată acestei probleme, îi îndepărtează în mod definitiv din sânul acestei familii, făcându-i părtași unor fapte de cari nu s'ar fi făcut vinovat decât numai autorul lor, și aceasta, contrar principiilor de drept comun, contrar spiritului legiuitorului civil.

Când Tribunalul în motivarea sentinței, admite și demonstrează, că natura contractului de adopțiune

este pur familiară, susținerea și motivarea sa e perfect juridică și cu totul în spiritul legiuitorului.

În susținerea tezei sale, Curtea de Apel discută natura legăturilor familiare ce se stabilesc între adoptător și adoptat, pe cari le consideră mai mult materiale, și că ne stabilindu-se o rudenie de sânge, se pot desființa astfel prin justiție. Foarte adevărat și s'ar admite această teză, dacă legiuitorul prin textul art. 183 l. c. a. nu ar fi specificat în mod expres, că nu se face nici o deosebire între copilul adoptiv și descendenții acestuia cu părintele adoptat, față de care sunt a fi considerați ca fiind născute între părinți și copii legitimi, că aceste raporturi, în ceea ce privește efectul lor juridic, nu pot fi modificate, chiar prin consimțământul părților, atunci când prin aceasta, s'ar lăsa la derogarea dela scopul esențial a adopțiunii, care nu e decât întemeierea familiei — care artificială cum este — legiuitorul o respecta asimilând-o cu cea legitimă, vezi art. 184 l. c. a. În drepturile dintre copii adoptivi și părinții adoptatori pot fi modificate și aceste modificări pot face obiectul unor convențiuni asupra cărora justiția poate să se pronunțe fie în ceea ce privește respectarea, cât și anularea lor, aceasta este foarte adevărat și bine înțeles cu restricțiunile prevăzute în articolul sus menționat.

Deci chiar dacă în contractul de adopțiune s'ar stipula ca obligațiune din partea adoptivului de a înlocui pe părintele său adoptiv, contractul de adopțiune nu și poate schimba natura și deci și scopul lui; cauza contractuală rămâne aceeași, și anume întemeierea unei familii.

Din toate acestea se poate vedea, cu instituția adopțiunii, face parte din categoria contractelor cu un caracter vădit de libertate de care mai multe ori, însă de o natură sui generis, pe care legiuitorii moderne l'au pus într'un capitol aparte, și așa îl discută în mod cu totul special. Când acest legiuitor asimilează familia adoptivă cu familia legitimă, cred, că a caracterizat în mod precis, care poate fi și care este natura acestui contract de adopțiune art. 540, 768, 771 l. c. a. Această extindere nu poate avea loc, decât numai în ceea ce privește pe copilul adoptat, având ca efect juridic numai demostenirea: în nici un caz desființarea legăturilor de familie, cari totuși subsistă.

Instituția adopțiunii, în dreptul modern — după cum de altfel era și în vechiul drept — este o creațiune a dreptului pozitiv și în această calitate, toate condițiunile specificate atât pentru perfectarea cât și pentru stabilirea efectelor juridice, textele cari se referă la toate acestea, sunt de strictă interpretare. Analogia care s'ar face între contractul de adopțiune și ori care contract de liberalitate, fie între vii, fie mortis cauza, va avea drept efect, de a aduce o derogare pronunțată și lipsită de vreun temei juridic dela principiul admis și impus de legiuitor.

Instituția adopțiunii, fiind de natură contractuală, pe lângă condițiunile de formă și de fond pe care acest contract specific trebuie să le îndeplinească pentru a produce efectele juridice preserise de lege și intenționate de aceasta, va trebui să îndeplinească și acele condițiuni de fond caracteristice ori căru contract. Față de această dublă caracteristică a contractului de adopțiune, cauzele cari va duce la anularea sau revocarea lui va fi absolute sau

relative, după cum și viciile de cari va fi atins, se referă la însăși condițiunile de fond sau de formă, și cari fac obiectul dispozițiunilor art. 180 și 181 al. l. c. a. sau art. 181 al. ultim; cât privește însă desființarea sau revocarea adopțiunii prin justiție, pentru lipsa condițiunilor de formă, vom admite principiile cari guidează perfectarea contractelor sinologmatice, cari vor servi în totdeauna, ca mijloc legitim. Anularea unui atare contract însă, — deși este posibilă deci trebuie privită cu toată circumspecțiunea atunci când Justiția va trebui să se pronunțe. De altfel aceste ar fi singurele ipoteze când un contract de adopțiune poate fi revocat prin Justiție, fapt pe care de altfel, l'a prevăzut și legiuitorul în textul art. 185 l. c. a.

Dacă la încheierea unui astfel de contract pe lângă celelalte condițiuni specifice, se cere și consensul părților contractante sau a reprezentanților lor legali, când va fi vorba de revocarea lui, aceasta nu se va putea face decât prin dissensul lor, aceasta reiese din dispozițiunile articolului sus menționat; și aceasta cu atât mai mult cu cât în lipsă de acest consimțământ al reprezentantului legal, va trebui să intervină Justiția, tocmai în scopul garanțării mai mult a menținerii raporturilor juridice cari se nasc din acest contract. Legătura pe care o face Curtea de Apel în motivarea deciziei sale, între art. 185 C. c. a. și normele juridice provizorii maghiare, precum și cu jurisprudențele de cari face mențiune, nu are nici un temei juridic. În primul rând textul legii este clar și de strictă interpretare; în al doilea rând, aceste norme juridice provizorii, nu sunt altceva decât principii, și ca ori care principiu în drept, ele sunt foarte elastice și de o interpretare foarte largă, care în această privință mai ales, poate duce la concluzii juridice pe cari legiuitorul au triac nu a putut să le prevadă.

Că normale juridice provizorii pot da naștere la interpretări largi, aceasta rezultă de altfel din chiar jurisprudența Curții maghiare care s'a grefat pe dânsele și care este foarte contraversală, pentru că afaiță de jurisprudențele cari au fost citate în considerentele deciziei, mai există una și anume No. 3674/914 din care reiese că se poate obține revocarea adopțiunii pe motivul unei purtări incorecte din partea celui adoptat față de adoptator sub condițiunea însă că aceste motive, să fie stipulate drept cauze de rezilierea contractului de adopțiune. Chiar față de această întințare pe care o aduce principiului normelor juridice provizorii, spiritul legiuitorului austriac prevăzut în art. 179 C. c. a., nu se poate împăcă, întru cât din toate textele articolelor citate, reiese adevăratul caracter al adopțiunii care prin nimic nu se poate asemăna cu acele prevăzute în dreptul maghiar. Teza susținută de noi nu poate fi deci decât în felul cum a fost discutată de către Tribunal.

Dem. Tigoianu,
magistrat.

Domnii abonați ai revistei sunt cu insistență rugați a trimite abonamentul ce ne dătoresc și a-l reînnoi fără întârziere.

Administrația

Neajunsurile metodice ale legii de procedură penală

(Urmare)

Numai pentru cazul de flagrant delict se provoacă § 47 la dispozițiile cuprinse în cap. III. Legea nu arată dacă bănuitul și martorii în afară de cazul de flagrant delict sunt datorii să se prezinte la chemarea ofișerilor de poliție judiciară arătați la § 46 și dacă aceștia în caz de neprezentare sunt în drept și în cari cazuri și la cine să facă perchiziții corporale și domiciliare pentru ca să poată aduna probele de lipsă și când, adecă sub cari condiții sunt în drept să ia sub pază pe bănuit. Față de aceste lipsuri grele cuprinde cap. IV un articol (§ 48) care este absolut fără de rosi, având în vedere că nu conține altceva decât repetarea celor cuprinse într'un articol precedent anume în § 46. La § 49 se ivesc îndoeli grele dacă fraza „îndeplinirea funcțiilor mai susarătate” privește la cercetări în general sau numai la cercetările făcute în caz de flagrant delict. Dacă dispozițiile §-lui 50 nu ar fi cuprinse într'un articol pentru ziua ei ar forma o teză a § lui 49 sau dacă cele cuprinse în § 39 ar fi asezate îndată după § 45 s'ar putea motiva părerea că fraza funcțiilor susarătate privește la cazul de flagrant delict arătat în § 47. Așa însă având în vedere dispozițiile cuprinse în § 21 și 46 se poate susține părerea că intenția legiuitorului a fost aceea ca fraza din întrebare să fie înțeleasă așa că privești la actele de cercetări în general, având în vedere și faptul că § 50 cuprinde dispoziții speciale pentru cazul că procurorul face cercetări în car de flagrant delict. Părerea contrarie că anume fraza din întrebare privește numai la cercetări în caz de flagrant delict este motivă de faptul vă, cap. III un arată decât numai felul în care să precedea procurorul la cercetarea cazurilor de flagrant delict, că el prin urmare nici un va ajunge în situația de a dispune cu alte ocazii decât numai atunci când se află în exercitarea ministrului său precis în § 31.

Este caracteristic pentru cap. V despre judecătorul de instrucție că nu este arătată în linii generale competența judecătorului de instrucție așa cum este arătată la ceilalți ofișeri de poliție judiciară. Judecătorul de instrucție încă trebuie să fie înțeles ca ofișer de poliție judiciară, doar cartea I în care este cuprins cap. V despre judecătorul de instrucție tratează despre poliția judiciară și ofișerii de poliție cari o exercită. Legiuitorul pare să fi privit pe judecătorul de instrucție ca pe ofișerul de poliție judiciară par excellence și prin urmare, pornind probabil dela presupunerea că cuprinsul noțiunii ofișer de poliție judiciară este clar și indiscutabil, a crăzut că nu este de lipsă că mai arate în linii generale cercul de competență al judecătorului de instrucție. Legiuitorul pare să fi văzut însă în judecătorul de instrucție încă și altceva decât numai un ofișer de poliție judiciară, doar la 254 dispune că judecătorii de instrucție vor fi supuși la privegherea procurorului general întrucât se atinge de funcțiunile lor de poliție judiciară. Adecă judecătorul de instrucție mai implinește încă și alte funcțiuni decât acelea de ofișer de poliție judiciară și cari nu sunt supuse privegherii procurorului general. Ce vrea să zică această dispoziție în cartea care tratează numai despre

poliția judiciară și despre ofișerii ei? Sau doar sunt cuprinse în cartea aceasta și dispoziții cari nu sunt de natură de poliție judiciară. Dacă de atunci ele ar trebui să fie arătate în mod deosebit, ceea ce legea nu arată nicăeri, prin urmare toate funcțiunile și actele arătate în cartea I. sunt de natură de poliție judiciară. Dacă legiuitorul, ar fi voit să însărcineze pe judecătorul de instrucție și cu alte funcțiuni decât acelea arătate în cartea I ar fi trebuit să arate acestea în alt loc de pildă în partea introductivă, arătând acolo cercul de competență al judecătorului de instrucție și apoi la locul lor acele funcțiuni ale judecătorului de instrucție cari nu vrea să fie privite ca acte de poliție judiciară.

Legea nu cuprinde încă nicăeri dispoziții privitoare la funcțiunile judecătorului de instrucție decât numai la cartea I. Având în vedere dispoziția din întrebare a § 54 este evident, că legiuitorul a înțeles, că nu toate actele judecătorului de instrucție cari sunt arătate în lege la cap. V—VIII sunt de natură de poliție judiciară. Aici se ivește apoi întrebarea cari sunt aceste acte. Legea nu arată criteriul după care a voit să fie deosebite actele de natură de poliție judiciară ale judecătorului de instrucție de acelea de altă natură și nici nu arată ce fel de acte sunt acelea, cari nu sunt natură de poliție judiciară. Judecând după definiția dată noțiunii poliției judiciare la § 13 și după faptul, că toate funcțiunile judecătorului de instrucție sunt cuprinse în cartea I, ajungi în mod logic la concluziunea, că toate actele judecătorului de instrucție sunt de natură de poliție judiciară.

Art. 54 însă arată că intenția legiuitorului a fost alte. Este una din cele mai grele neajunsuri metodice ale legii că nu arată cari sunt acele acte ale judecătorului de instrucție cari nu sunt de natură de poliție judiciară și cum trebuie să fie apreciate acele acte. Dar nu numai atât. Și termenul priveghere este cât se poate mai nefericit. Este cu nepuință să îți faci o imaginație hotărâtă a noțiunii care a voit să o exprime legiuitorul. Vrea să fie aceeași priveghere analogă cu aceea care o exercită economul asupra unui mânăz de nu au dat la pășune, căutând să împiedece mânăzul pur song să nu se nefericească pe sine sau pe alții, sau vrea să fie ca analogă privegherii exercitate de vizitiu asupra cailor întrămăși la trăsura pe care șede.

Și la cap. V deosebește legea între procedura în caz de flagrant delict și procedura afară de cazurile de flagrant delict. Dispozițiile privitoare la procedura în caz de flagrant delict însă nu sunt complete, deoarece nu arată ce va face judecătorul de instrucție după cercetarea cazului. Va trimite el dosarul procurorului ca să facă propuneri privitoare la darea în judecată dacă este caz de infracțiune, sau va stinge urmărirea când crede că nu este caz de infracțiune sau că nu sunt cunoscuți infractorii sau nu li se poate imputa fapta săvârșită. Adevărat că § 128 dispune că îndată ce procedura va fi terminată judecătorul de instrucție va trimite dosarul procurorului pentru ca acesta să-i facă propunerile ce crede de lipsă. Este fapt indiscutabil că această dispoziție este generală, numai cât ea este cuprinsă într'un capitol care tratează despre ordonanțele judecătorului de instrucție după completarea procedurii.

Dr. Emil Rebreanu
Procuror trib. Bistrița.

(Va urma)

» AGRICOLA «

SOC. AN. DE ASIGURĂRI GENERALE

FONDATA

1906

FONDURI DE GARANȚII LEI: 35,473.258

*Primește asig-
urări în toa-
te ramurile*

Direcțiunea gene-

ală: București, Ca-

lea Victoriei Nr. 11

Direcțiunea regio-

nală: Cluj, Str.

Nicolae Iorga 11

Reprezentanțe: Toate orașele din România

» NATIONALA «

SOC. GENERALA DE ASIGURARE IN BUCUREȘTI

*Capital și fonduri de garanții
proprii peste 120
milioane lei*

AGENTII IN TOATE ORAȘELE DIN TARĂ

INDUSTRIA SÂRMEI S. A. Cluj

Fabrica: Ghiriș

Fabricăm:

Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe, Cue de tot felul, Sârmă arsă,
arămită, Sârmă de oțel, Arcuri de mobile. Sârmă ghimpată, Agrafe.

Cereți ofertă dela singurul încredințat cu vânzarea produselor noastre:

FERARIA SOC. AN.

Cluj, Calea Victoriei No. 29.

Telefon: 4-40, 3-47. — Adresa telegrafică: „FERARIA” Cluj.